

ROMANIA

On. Biblioteca Palatului Cultural
Arad.
Jud. Arad.

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-69
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Tinutului Timiș — Anare sub stăpânirea Astrei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

Tragedia inconștienței

Cu chii în ultimele știri tipărite, cu
vrechile spre continuele senzații radio-
difuzate, Europa își bălăbănește nesiguranța pe marginea prăpăstiei.

Iată, nici nu se împăniră bine trei
septimăni, de când porumbelul păcii,
rătăcit bietul de el, în nouri pasiunilor
războinice — și un stat vecin, Polonia
și-a pierdut identitatea. Cine-a
crezut că acesta-i sfârșitul, amar s'a
lăsat. Războiul adevărat, părjolu,
acum începe. Vulturul unei istorii
noi, se destinde, intransigent

În această lume încordată, un singur
direptar, o singură călăuză ne a. mai
rămân: inima. Pulsația sângelui, cu re-
sonanțe precise și nedesmințite, în con-
știință. Cu fibrele acestei inimi, simțim
durerea tuturor acelor care vor sân-
gura și tot cu ele recepțăm chemările
de întotdeauna ale datoriei.

Dacă zarurile Europei au fost arun-
cate, aceeași inimă, va ști să ne indema-
ne, încotro. Bătăile ei sunt calme încă.
Doar sânge rătăcit din sângele nostru, a
curburat sfânta noastră veghe, supri-
mând la cel mai actual și expus loc, pe
ceea care a fost patriotul Armand Că-
linescu.

Atât ne-a mai trebuit, — să lichidăm
răsunări, uitând că cel asasinat nu-și
apartineea sue-și și mai ales alegând atât
vivoat clipa odioasei fapte.

Ochii dușmani, ne-au și privit pieziș.
Detunăturile asasine au avut o semnifi-
cativă rezonanță în sufetele acelor,
cari, abia apucă să acuze România de
instabilitate internă. Decât, aceștia se
văd atât de categoric desmintiți de
unanimitatea suflării românești, gata
la datorie, pe hotare.

Puterile angrenate în luptă, s'au și
prăbit să-și reproșeze complicități, pe
marginea tristului eveniment petrecut
în România.
Peste orice interpretări diplomatice în-
văd în sufletul nostru, lăcrimează o unică
ovingere: vina rezidă în inconștiența
roverbală, a celui care, pentru a
rinde un șoarece — nu s'au speriat a
a foc unei întregi clăi de fân.

Acum, când statele cele mai învrăjbi-
te pe plan ideologic, își fac atât de cor-
dale concesiuni, când pare că, înseși
pa cu focul, au găsit o clipă de apro-
iere, noi de ce să nu înțelegem semni-
cația acestor neagresiuni? Nu învă-
m nimic din exemplele uriașe pe cari
trăiește Europa, în vertiginoasa ei
ansformare?!

Și ne gândim, întrebându-ne astfel,
tâi și întâi la cei șase comolici cari au
sotocit, că peste indivizi, stau,
namente, îndatoririle față de țară. Cri-
a de a fi ucis un om, e comună. Crima
a lovi însă, prin el, în trunul răvni-
țării tale, și mai ales în clipe de grea
mpănă, e incalificabilă.

Să luăm aminte deci, acest adevăr:
Să nu-l uităm lui Dumnezeu să ne izbă-
ască de tragediile inconștienței.

C. MIU-LERCA

D. Gabriel Marinescu Ministru de Interne

a adresat organelor în subordine, următoarea circulară:

Luând conducerea la Ministerul de Interne, succed la un loc de comandă și răspundere, onorat până eri de
personalitatea covârșitoare a aceluia, ale cărui merite l-au trecut în legenda națională, care încoronează marile
vrednicii ale Țării.

Nu vom putea dovedi mai bine pietatea noastră față de memoria marelui dispărut, decât închinând toată
puterea de muncă pe liniile trasate de Armand Călinescu.

Executor fidel al testamentului său politic și al dispozițiilor guvernului voiu veghea ca toate meritele să fie
rasplătite, totuși cum toate abaterile — drept dar sever — să fie sancționate.

Rog funcționarii acestui departament, dela cel mai mic până la cel mai mare, să observe cea mai strictă legali-
tate, cea mai perfectă urbanitate, în raporturile cu cetățenii în slujba cărora ne găsim.

Aștept dela domnia-voastră, în soluționarea doleantelor celor năpăstuiți, rezoluțiuni drepte, inspirate în ace-
să timo, de cea mai caldă umanitate.

Munca acestui departament va constitui o închinare zilnică, consolidării Frontului Renasterii Naționale,
strânsi în jurul căruia, muncim pentru Țară și Tron pavăza României, din toate vremurile.

GENERAL GABRIEL MARINESCU
Ministru de Interne

Conferința pan-americană din Panama

Statele americane nu pot rămânea nepăsătoare față de războiul european

Să se termine cu ideea că tratatele sunt petice de hârtie

Continutul nou este împotriva unei păci bazate
pe oprimare și sprijinită pe baionete și tunuri

Panama, 27. (Rad.) — După ce a fost
ales președinte al conferinței panamericane,
d. Jaray, ministru de externe al republicii
Panama a mulțumit delegaților pentru
onoarea ce i-au făcut, după care a evocat
situația și evenimentele din Europa.

Garay a spus între altele: Pactul Socie-
tății Națiunilor, tratatul dela Locarno,
pactul Briand-Kellogg și alte instrumente
ale dreptului internațional, socotite drept
victorii ale spiritului asupra materiei, au
confirmat numai că pregătirea de război
este singurul mijloc pentru salvarea păcii.

Grava situație de azi ne impune nouă fil
al Americii libere și pacifice, să deliberăm
asupra obligațiilor pe cari soarta le rezervă
continentului nostru, spre a înlătura peri-
colul ce amenință omenirea și civilizația
creștină. Conferința noastră va dobândi un
titlu pîn de glorie și grațitudine, dacă gra-
ție eforturilor noastre se va reveni la pace,
justiție și libertate. Continentul nostru a
dat totdeauna răspunsul următor, la ideea
păcii bazată pe o primare și sprijinită pe
balonete și tunuri: Dreptul de a rezista unei
asemenea politici, este un drept sfânt.

Au luat apoi cuvântul d. Summer Welles,
delegatul Statelor Unite, care a pronunțat
un discurs, în cursul căruia a oferit contri-
buția financiară, monetară și militară a gu-
vernului Statelor Unite pentru a se rezolva
problemele puse pentru continentul ameri-
can, prin izbucnirea războiului din Europa.

El a amintit că în conferința dela Buenos
Aires s'a decis să se caute să se ajungă la

un acord, cu privire la mijloacele suscepti-
bile să apere puterile americane în timp de
pace și să asigure pacea popoarelor ameri-
cane în cazul unui război iscat în afară
continentului american.

Oratorul a vorbit apoi pe larg, de mij-
loacele economice și financiare, puse la dis-
poziția tuturor statelor americane de către
Statele Unite, după care recunoscând că
izolarea Statelor Unite nu poate fi decât
relativă în actualele circumstanțe externe,
d. Welles a spus: Trebuie să ținem seamă de
faptul că mai multe puternice națiuni din
celelalte continente au schimbat sistemul
lor comercial și de producție, făcând din ele
instrumente ale ambițiilor politice și ideolo-
gice. Printr-o colaborare și hotărîre comu-
nă, noi putem evita situația ca obiectivele
noastre să fie dominate de acelea ale altora,
sau să fie subordonate necesităților mili-
tare. Dar cum actualmente este esențial să
fim puternici, fiindcă adesea am constatat
care este soarta ce-or slabi, trebuie să
facem o efortare pentru ca programul
nostru de spărare să redevă încrederea în
inițiativa individuală și în forța oamenilor
liberi.

Afirmarea acestui principiu înseamnă
proclamarea dreptului inalienabil al repu-
blicilor americane, de a se apăra în măsura
posibilităților, împotriva pericolelor și re-
percusiunilor războiului, ce a izbucnit în
câteva mii de km. de coastele americane și
la care ele nu participă.

Subliniind dreptul statelor americane de
a se apăra împotriva efectelor războiului și
a războiului însuși, d. Welles a amintit vio-
larea pactului dela Paris. Nu poate fi vorba
de o justificare morală, valabilă pentru o
națiune oarecare care deslănțuie războiul
în omenire, atunci când rămâne posibilă o
procedură pacifică pentru reglementarea
diferendului.

D. Welles face larg apel la solidaritatea
și unirea tuturor republicilor americane,
cari au aceleași principii de libertate și ace-
laș ideal creștin, care a prezidat la aică-
tuirea acestor țări. Între timp, oratorul a
afirmat și a repetat voința de a apăra cu
hotărîre continentul american împotriva
oricărei amenințări de agresiune directă sau
indirectă.

După discursul lui Welles, conferința pan-
americană a decis numirea unei comisii
a mandatelor și a unei comisii de coordo-
nare a lucrărilor.

D. Manin Rios, delegatul republicii Uru-
guay a declarat că nu poate rămâne ne-
păsător în fața unor anumite fapte petre-
cute în timpul războiului actual, ale cărora
victime sunt copii, femei și bătrâni. Orato-
rul a daugat că trebuie să se termine cu
ideea că tratatele sunt petice de hârtie. D.
Rios a terminat anunțând că depune la se-
cretariatul conferinței moțiune, prin care se
tinde la înlăturarea oricăror ingerințe
strene în țările americane.

Sedința a fost apoi ridicată.

Mersul lucrărilor

la noul palat rezidențial

Timișoara, 27. — D-nii arhitecți prof. V. Vlad și C. Liuba, și d. ing. Manciu, șeful serviciului tehnic al ținutului, au lucrat Marți dimineața la rezidența cu d. secretar general dr. Gh. Ciupe la punerea la punct definitivă a lucrărilor pentru construirea noului palat rezidențial.

S'au făcut constatări asupra stadiului lucrărilor de până acum și asupra lipsurilor constatate la clădirea în roșu, din care va eși, prin amenajările plămuite, noul palat al ținutului.

Șantierul a fost predat în primire d-lor arhitecți C. Purcariu și Sinigalia.

Vitorul număr al revistei „Luceafărul”

Frumoasa și valoroasa revistă a Astei Bănățene „Luceafărul” de sub conducerea d-lui prof. Tr. Topilceanu va apare în curând într'un nou număr care se află sub tipar de câteva zile.

Voluinosul caet va aduce, pe lângă darea de seamă a serbărilor ce au avut loc cu ocazia Adunării generale a Astei Bănățene la Lugoj, și un bogat material literar și documentar semnat de cele mai bune condece bănățene.

D. Tiso despre atitudinea statului Slovac

Bratislava, 27 (Rador). — Agenția D. N. E. transmite: D. Tiso, președintele consiliului de miniștri slovac a pronunțat un discurs la Radio, în care a declarat că evenimentele au dovedit, că guvernul slovac a avut un punct de vedere just. El a mai relevat că hotărârile guvernului slovac au fost luate din propria inițiativă și nu sub influența străinătății. A relevat apoi importanța noului stat slovac din punct de vedere nu numai politic și economic, dar și militar.

Ziarist englez condamnat pentru spionaj

Londra, 27 (Rador). — Reuter anunță, că un ziarist sportiv englez numit Donald Adams de 56 ani, a fost condamnat la 7 ani închisoare, acuzat de spionaj în favoarea Germaniei. Ziaristul arată, că Adams era plătit de organizația germană de spionaj, pentru a da diferite informații asupra unor chestiuni militare, printre care și asupra chestiunii barajelor cu baloane.

Nouă piloți polonezi au aterizat în Scoția

Londra, 27 (Rador). — Havaș transmită: Nouă piloți polonezi au aterizat Luni pe aerodromul scoțian, după un zbor „disperat”, anunță ziarul „Daily Herald”. Aviatorii polonezi au sosit pe bordul a trei mici avioane de luptă, declarând că vor să reia lupta pe frontul Occidental. Unul din piloți a declarat că a avut de înfruntat mari obstacole, până la aterizare, în Scoția.

Ei a trebuit să treacă prin focul de baraj antiaerian în neamărate rânduri și să evite avioanele de vânătoare. Aviatorii polonezi vor fi oaspeții companiei aeriene din Scoția, până ce se va lua hotărâre cu privire la soarta lor.

Banatul acum 100 ani

După statistica lui Fényes Ulex

(Continuarea I.)

Impărțirea politică

Timișoara cu 14.652 locuitori și anume 7492 catolici, 372 evanghelici, 120 reformați, 5784 gr. neuniți, 881 evrei. În județul Timiș sunt 4 plăși. Aceste sunt: plasa Timiș, Sân-Andrei, Lipova și Vârșet.

Plasa Timiș

Are 51 comune dintre cari 39 comune valacre, 4 germane, 1 maghiară, 1 germană—maghiară—slovacă, 1 germană—maghiară, 1 valahă—slovacă, 1 valahă—maghiară—germană, 1 valahă—sârbă, 1 valahă—maghiară 1 valahă—sârbă—germană; 2 puste dintre cari una populată cu germani. Comunele sunt:

Bacova, comună germană—maghiară—slovacă, cu 1022 locuitori catolici, 18 gr. neuniți, 8 evrei. Are parohie catolică. Are 122 sesiuni obagiale.

Blașova comună valahă cu 512 locuitori gr. neuniți. Are 25¹/₂ sesiuni obagiale. Domn feudal: Stefan, Ludovic George Ambrózy.

Băzoș, comună valahă cu 12 catolici, 2 evanghelici 1582 gr. neuniți. Are 53¹/₂ sesiuni.

Bereșanu, comună valahă—sârbă, cu 102 rom. cat. și 2070 gr. neuniți. Are 130²/₈ sesiuni. Domn feudal: Vukovics Kata.

Berini, comună valahă cu 1214 locuitori gr. neuniți. Are 51 sesiuni.

Brovăț, comună valahă cu 6 catolici, 1462 gr. neuniți. Are 44¹/₂ sesiuni. Domn feudal: Dășănuș Iudita.

Buzias, comună valahă—maghiară—germană cu 154 catolici, 872 gr. neuniți. Are 67⁵/₈ sesiuni.

Cerna, comună valahă cu 1200 gr. neuniți. Are 48 sesiuni.

Drăgoești, comună valahă cu 954 gr. neuniți, 2 catolici. Are 20¹/₂ sesiuni.

Drăgășina, comună valahă cu 640 gr. neuniți. Are 37 sesiuni.

Duboz, comună valahă la hotare spre județul Caraș, cu 952 gr. neuniți. Are 30²/₈ sesiuni.

Ficștar, comună valahă, cu 2 catolici, 1166 gr. neuniți. Are 24⁶/₈ sesiuni.

Foța, comună valahă, cu 8 catolici, 2 reformați, 2 evanghelici, 1178 gr. neuniți, 4 evrei. Are 58³/₈ sesiuni. Domn feudal: Iosif Milecz, Klanicsay Ludovic, Prusinszky Nicolae etc.

Freydorf, comună germană, cu 534 catolici. Are 51⁴/₈ sesiuni.

Ghiroa, comună valahă, cu 6 catolici, 2508 gr. neuniți. Are 90⁴/₈ sesiuni.

Giroda, comună valahă cu 30 catolici, 6 evangh., 2 reformați 888 gr. neuniți. Are 36⁸/₈ sesiuni. Domn feudal: Pavel Gyürky prefect de Caraș.

Darnvar, comună germană, cu 432 catolici, 4 gr. neuniți. Are 80 sesiuni. Domn feudal: grof Károlyi, Czinege și urmașii consilierului provincial Reményi.

Hitias, comună valahă, cu 2 catolici, 1166 gr. neuniți. Are 48²/₈ sesiuni.

Icloda, comună valahă, cu 726 gr. neuniți. Are 28³/₈ sesiuni.

Cheverșul Mare sau Cheverș comună valahă—maghiară, cu 91 catolici, 1708 gr. neuniți. Are 77³/₈ sesiuni.

Căpăț, comună valahă cu 8 catolici, 752 gr. neuniți. Are 40⁵/₈ sesiuni.

Cadâr, comună valahă la marginea județului, spre Caraș, cu 10 catolici, 714 gr. neuniți. Are 33²/₈ sesiuni.

Chișoda, comună valahă, cu 2 catolici, 1678 gr. neuniți. Are 59²/₈ sesiuni.

Licheș, comună valahă, cu 10 catolici, 2 evanghelici, 2222 gr. neuniți. Are 105⁴/₈ sesiuni.

Lăbăș, comună germană—maghiară cu 80 catolici, 2180 evanghelici 208 reformați, 104 gr. neuniți. Are 198 sesiuni.

Sântămbraș român, comună valahă, cu 12 catolici, 2258 gr. neuniți. Are 115 sesiuni.

Medves, comună valahă, cu 2 reformați, 2 evanghelici, 758 gr. neuniți. Are 30⁴/₈ sesiuni. Domn feudal e Pavel Gyürky prefect și baron Ludovic Ambrózy.

Moșnița, comună valahă, cu 36 catolici, 1148 gr. neuniți. Are 35⁶/₈ sesiuni. In comună se cultivă tutun.

Mehala, comună valahă—sârbă—germană, cu 368 catolici, 8 evanghelici, 3342 gr. neuniți, 76 evrei. Are 118⁴/₈ sesiuni. Domn feudal e orașul Timișoara.

Niczkyfalu, comună germană, cu 1126 catolici, 14 gr. neuniți, 6 evrei. Are 120 sesiuni.

Ohaba, comună valahă lângă hotarul județului Caraș, cu 1736 gr. neuniți. Are 40⁷/₈ sesiuni.

Pața, comună valahă, cu 18 catolici, 2808 gr. neuniți între cari și puținii sârbi. Are 124¹/₈ sesiuni.

Petromar, comună valahă, cu 2816 gr. neuniți. Are 109⁶/₈ sesiuni.

Remete, comună valahă în drumul postel spre Lugoj; are 6 catolici, 6 evanghelici, 2 reformați 1244 gr. neuniți. Are 63⁴/₈ sesiuni. Domn feudal: Pavel Gyürky și baron Ludovic Ambrózy.

Rittberg, comună maghiară, aproape de hotarul spre județul Caraș, cu 12 catolici, 1478 reformați. Are 133⁶/₈ sesiuni.

Racovița, comună valahă, cu 1286 gr. neuniți. Are 52³/₈ sesiuni.

Sinerăg, comună valahă, cu 2 catolici, 8 reformați, 672 gr. neuniți. Are 29³/₈ sesiuni.

Săcșul ungureș, comună valahă, cu 4 reformați, 2488 gr. neuniți. Are 111⁷/₈ sesiuni.

Săcșul turcesc, comună valahă, cu 2 catolici, 1592 gr. neuniți. Are 66⁴/₈ sesiuni.

Sibș, comună valahă, cu 48 catolici, 1626 gr. neuniți. Are 85⁴/₈ sesiuni.

Sârbova, comună valahă, cu 736 gr. neuniți. Are 23⁴/₈ sesiuni.

Stamora română, comună valahă, cu 4 evanghelici, 1290 gr. neuniți. Are 49⁷/₈ sesiuni.

Șoșdia, comună valahă—maghiară, cu 2 catolici, 80 reformați, 1424 gr. neuniți. Are 79³/₈ sesiuni. Domn feudal: e Constantin Asztry.

Șipet, comună valahă, cu 12 catolici, 2 reformați, 2680 gr. neuniți, 2 evrei. Are 128²/₈ sesiuni. Domn feudal: Petru Duka.

Săcălaz, comună germană, cu 2222 catolici, 4 evanghelici, 232 gr. neuniți. Are 249⁴/₈ sesiuni.

Șag, comună valahă, cu 52 catolici, 4 evanghelici, 1720 gr. neuniți. Are 77⁶/₈ sesiuni. Domn feudal: e capitulul de Cernaș.

Ulița, comună valahă, cu 2 catolici, 1172 gr. neuniți. Are 59 sesiuni.

Unș, comună valahă, cu 832 neuniți. Are 26¹/₈ sesiuni.

Utin, comună valahă cu 1846 gr. neuniți, 2 catolici. Are 103⁴/₈ sesiuni.

Vuova, comună valahă—slovacă, cu 198 evanghelici, 774 gr. neuniți. Are 58⁴/₈ sesiuni.

Jebel, mare comună valahă, cu 2 catolici, 4654 gr. neuniți. Are 238²/₈ sesiuni.

PUSTE:

Sân Mihail Nou sau German, cu 518 germani, Carbonar aparținător domeniului Șag.

(Continuare).

NICOLAE ILIEȘIU

Requiem la Montreal pentru odihna regrelatului A. Călinescu

Montreal, 27. (Rador). — Duminică a avut loc aici un serviciu religios pentru odihna sufletului lui Armand Călinescu. Era a de față membrii corpului diplomatic și autoritățile civile și militare.

Radio

Miercuri, 27 Septembrie

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI ȘI RADIO EXPERIMENTAL. Ora 12 Ora: Cota Dunării și a barei Sulina; 12.08 Concert de prânz, Orchestra Colectivă din. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI 13 Ora: Sport; 13.05 Continuuarea concertului Orchestrei Costică Tandina nu pleci fără mine-tango de Mircea Albu; Rumbasol de Mary; Cântecul de dor și Vasilescu; Te-ai dus din culbul nostru tango de Nel Martini; Solo țambal; Mă Vișan; Tango de Villnou; N'am să pâng-tango de Manzatti; Hora și Sârba la Craiova; 13.40 Muzică variată (discuri); 14 Spectacole; Știri artistice; 14.10 Radio-jurnal; 14.30 Continuuarea concertului muzică variată (discuri); 15.10 Actualități RADIO ROMANIA. 19 Ora; Mersul vremii. 19.02 Cronica artistică; 19.17 Poeme simfonice (discuri); Rusia poem simfonic Balakireff (Orch. filarm. din Londra, dirij. de Hamilton Harty); Legendă-poem de bellus (New symphonie, orch. dirij. Eugen Gottsens); Phaeon-poem de Saens (Orch. Conservatorului din Milano, dirij. de Lorenzo Molajoli). RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. Vântul nostru, de N. Săulescu; 20.15 P. Munteanu (voce); Romane de Nello Mazzini; 20.40 Concert de seară, Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski; Voce: Felicia Volănescu-Ionescu; Uvertură „Anakreon” de Cherubini; Suită de Arle din „Rigoletto” de Verdi (voce: Felicia Volănescu-Ionescu); Fantezie de motive din „Burghezul gentilom” de Charles Strauss; Vals trist de Nedbal; Scenă de mazăre de Rust; Arie din „Mignon”; 22 Radio-jurnal (I); Sport; 22.25 Muzică de dans (discuri); 22.35 Concert de pian. De Podica Soutzo; 9 variații de Beethoven; Scherzo de Mansi Barberis-Piacentini; Menuetto-vals de Liszt; 23 Radio-jurnal (II); 23.12 Concert de noapte al Orchestrei Ionel Gureea-transmisă dela restaurant „Mormen”; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană și italiană.

Joi, 28 Septembrie

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI ȘI RADIO EXPERIMENTAL. Ora 12 Ora: Cota Dunării și a barei Sulina; 12.08 Muzică variată (discuri); Tango și Paso doble de Mohr; Potpurin de valsuri de Plessow (voce: Gretl Slezak și Alexandru Faurburg) Mărturisire de Thome și Cântec de primăvară de Mendelssohn; Mi-am găsit fericirea de Poterat și Pe malurile Senei Sandemont (voce: Lys Gauty); Potpurin de melodii de Plessow; Foxtrot de Frier; Într-o zi de Brooks și Caravana de Elinor ton; Melodie de Clewing și Humorosa de Dvorak; Fantezie rusă de Benedict. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 13 Ora; Sport; 13.05 Orchestra de salon Radio dirij. de Ion Ghiga; Uvertură la „Brigada de Offenbach”; Fantezie din opera „Fata tamburului major” de Offenbach; Fantezie din „Pericola” de Offenbach; Selecțiuni de „Dragonii lui Villars” de Maillart; Antur și Dans oriental din opera „Domnișoara Modistă” de Victor Herbert; Mary din „Baccio” de Suppé; 14 Spectacole; Știri artistice; 14.10 Radio-jurnal; 14.30 Continuuarea concertului Orchestrei de salon Radio; Potpurin din „Mascota” de Audran; Potpurin din opera „Fata D-nei Angot” de Leon; Potpurin din „Clopotele din Corneville”; Planquette; 15.10 Actualități. RADIO ROMANIA. 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Actualități culturale; 19.17 Cântăreți francezi (discuri); Romanele Margaretei din „Danațiunea lui Faust” de Berlioz (voce: Yvonne Gall); Arie din „Walkyria” de Wagner; „Werther” de Massenet (voce: George Thill); Arie din „Lakmé” de Delibes (voce: Germaine Feraldy); Cântec normand de Wekerlin și Cantatilla de Lancel (voce: Fanny Helyd și Marcel Journet); Baladă de Francois Villon, muzică de Debussy (voce: Panzera); Duet din „Manon” de Massenet (voce: Mc. Cormic și George Thill). RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 20 Marile expoziții plastice în sezonul internațional, de Prof. G. Opracu; 20.15 George Ștefănescu (voce); Cântec românesc; 20.35 Concert simfonic Richard Strauss (discuri); 22 Radio-jurnal (I); Sport; 22.25 Muzică de dans (discuri); Radio-jurnal (II); 23.15 Muzică variată (discuri); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză și engleză.

Tara întreagă vestește atentatul odios

București, 27 (SIR.) — LA CASA M. S. REGELUI, SE PRIMESC ZILNIC TELEGRAME, PRIN CARE SE INFIEREAZĂ ATENTATUL SĂVARȘIT ÎMPOTRIVA LUI ARMAND CALINESCU. DEASEMENI ȘI LA PREȘIDENȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI, SE PRIMESC TELEGRAME DE VESTEJIREA ATENTATULUI ODIOS, CONTRA LUI ARMAND CALINESCU.

Ziarele belgiene despre doliul României

BRUXELLES, 27. (Rador.) — Toate ziarele relatează pe larg desfășurarea funerațiilor fostului prim-ministru. Presa întreagă pune în lumină, adâncă semnificație a amăgăliului, adus de națiunea solidară, unuia din cei mai aprigi apărători ai unității românești. Întreaga presă belgiană, scoate relief părerea cercarilor politice, care socotesc că în împrejurările actuale, doliul care a lovit România, a luat înfățișarea și proporțiile unei impunătoare manifestări de solidaritate națională, la care se realizează fără rezerve toate minoritățile.

Chestiunea neutralității Belgiei și Olandei

Un răspuns francez la unele acuzații germane

PARIS, 27 (Rador). — Havas comunică: Agenția D. N. B. acuză Franța și Anglia că nutresc planuri contra neutralității Olandei și Belgiei și că nu caută decât un pretext, pentru a le pune în execuție. D. N. B. uită însă să adauge că Olanda și Belgia n'au niciun motiv valabil de a se îndoi de lealitatea Franței și Angliei, în timp ce lumea întreagă

are două motive de a se arăta neîncredătoare față de asigurările germane. Întâi pentru că asigurările vin din partea unei țări care în 1914 a invadat Belgia și al doilea, pentru că aceste asigurări sunt făcute de Führerul german, asupra cărui bunăcredință, universul întreg, trebuie să fie edificat.

Dece a fost înfrântă Polonia

Constatărea unei înalte personalități franceze

Paris, 27 (Rador). — Agenția Havas comunică: O înaltă personalitate franceză care a urmărit ceas cu ceas evenimentele din Polonia, a sosit la Paris unde a comunicat impresiile sale. Cauza înfrângerii Poloniei stă în primul rând în superioritatea zdrobitoare a materialului german și în folosirea unei tactice de război nouă. Din primele clipe ale conflictului, aviația germană a întrerupt toate comunicațiile de cale ferată, aruncând în aer podurile. Pentru prima dată diviziile blindate au jucat un mare rol, infanteria nefăcând decât să ocupe spațiul cucerit. O serie excepțională a

favorizat pe germani. Nimeni nu-și amintește să fi cunoscut în Polonia o secetă asemănătoare ca în vara aceasta. Avioanele și tankurile au fost mult avantajate prin aceasta. Oriunde, polonezii s'au găsit în egalitate de armament cu germanii, le-au ținut piept. Ofițerii francezi și streini admiră infanteria polonă. Apărarea Varșoviei poate fi considerată ca unul din cele mai frumoase fapte de arme ale istoriei.

Se pare că dacă rușii nu ar fi intrat în acțiune, polonezii ar fi putut să efectueze o regrupare și să apere o parte a teritoriului polon.

Cine a scufundat pachetbotul „Athenia“?

Un comunicat al agenției germane D. N. B.

Berlin, 27 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite un comunicat oficial care se ocupă din nou de cazul vaporului „Athenia”, scufundat în împrejurările necunoscute.

Comunicatul repetă întrebările puse lui Churchill la care n'a primit încă niciun răspuns, fiindcă nu putea da. Pentru ce „Athenia” a fost torpilată în vecinătatea litoralului englez și nu în litoralului altor țări?

Cum se explică faptul că „Athenia”, fiind torpilată se spune, de un submarin prin surprindere, aproape toți pasagerii au putut fi salvați?

Cum se explică, deasemeni că, „Athenia” este singurul pachetbot, care s'a scufundat până acum, și că transporta în atât de mare număr de americani? Comunicatul subînțiază că în scopul de a se lăsa în întuneric, toate aceste întrebări asupra naufragiului vaporului,

nu s'a voit să fie niciun pasager german pe acest vapor, faptul îl explică, scrisoarea agenției „Cunard Line”, din Berlin, către celelalte agenții din Germania. D. N. B. afirmă că d. Churchill n'a voit niciun martor german al torpilării. Imprudentă sau depoziția unui pasager german ar fi desvăluit prea ușor jocul diabolic al d-lui Churchill, care voia să inaugureze războiul printr'o nouă afacere Lusitania, spune comunicatul.

Agenția D. N. B. publicând totodată această scrisoare a agenției „Cunard”, termină astfel:

Publicarea acestui document reducând la neant încercarea birourilor din Londra, de a întinde vaful asupra crimei cu „Athenia”, închide ultima verigă a lanțului de dovezi și arată limpede că nimeni altul decât torpilatorul acest vas

Ce conține proiectul de lege pentru modificarea legii neutralității americane

Washington, 27 (Rador). — D. Pittmann, președintele comisiei de afaceri străine, a Senatului, a anunțat azi că proiectul de lege pentru modificarea neutralității propus de guvern, prevede următoarele:

a) Vasele americane nu vor fi autorizate să transporte nici pasageri, nici mărfuri destinate, țărilor beligerante. Infracțiunile vor fi pedepsite cu maximum 5 ani și amenda de 50.000 dolari.

b) Puterile beligerante care cumpără mărfuri din Statele Unite, vor trebui să le ia în posesie înainte de expedierea mărfurilor.

c) Președintele va desemna regiunile de luptă și interzise, cetățenilor, sau va-

selor americane, ca să pătrunde în aceste regiuni.

d) Personalul și vasele „Cruții Roșii” vor fi scutite de restricțiunile privitoare la navigația americană.

e) Guvernele beligerante nu vor putea vinde Statelor Unite valorile lor.

f) Va fi interzis să se solicite în Statele Unite fonduri pentru beligeranți.

g) Președintele va avea puterea de a impune restricțiuni speciale, în ce privește utilizarea porturilor americane, de către submarinele sau de vasele comerciale înarmate ale beligeranților.

Cererea d-lui Roosevelt de a se abrogă embargoul pe arme, este inclusiv în proiect, care restrânge totuși puterea discreționară a Președintelui.

Sovietele ridică pretenții cu privire la neutralitatea Estoniei

Ministrul de externe al Estoniei s'a înapoiat la Tallin

Moscova, 27 (Rador). — Havas: D. Selten, ministru de externe al Estoniei, care se afla la Moscova pentru a reînvi tratatul de comerț, a fost chemat luni la Kremlin de către d. Molotov. Imediat după terminarea audienței, d. Selter a plecat cu avionul din Moscova. Se crede că Molotov i-a comunicat unele pretenții ale Sovietelor, cu privire la neutralitatea Estoniei.

Moscova, 27 (Rador). — D. Selter, ministru Estoniei, ce părăsit luni Moscova, pentru a se înapoia la Tallin. În noaptea spre luni, d. Selter a fost primit de Molotov. Din sursă autorizată se

declară că în această întrevvedere s'a vorbit deschis despre principalele chestiuni, în legătură cu relațiile politice, dintre URSS și Estonia. Negocierile vor fi luate probabil mai târziu.

Riga, 27 (Rador). — Havas: În cercurile străine din Riga se comentează fără optimism brucea întoarcere a ministrului eston Selter, care, înapoindu-se dela Moscova, a trecut prin Riga fără să facă declarații. În cercurile oficiale letone se manifestă liniște, bazată pe încrederea în garanția neutralității Letoniei dată de curând de URSS și de germani.

Submarinele germane au torpilat vapoare neutre

Cargoboturile scufundate sunt ale Finlandei și Suediei

AMSTERDAM, 27. (Rador). — Agenția Havas comunică: Torpilarea de către submarinele germane a trei vapoare neutre, două finlandeze și unul suedez, a produs în Olanda o adâncă emoție. După știrile sosite aci, tonul presei suedeze este extrem de violent. Mai multe ziare vorbesc de represalii și amintesc că Germania este cu totul tributară Suediei pentru minezoul de care Reichul are atâtă nevoie pentru industria sa de război. Ziarele finlandeze au deasemeni un ton violent, declarând că negocierile cu Germania va deveni cu neputință, dacă ea va continua torpilările.

Londra, 27. (Rador). — Vaporul suedez „Silezia” scufundat de un submarin german, este al patrulea vapor neutru torpilat

în ultimele zile. Știrea aceasta, afirmă Reuter, a produs un val de indignare în țările neutre.

Presă daneză critică sever aceste torpilări din Suedia. Se anunță că exportatorii au luat măsuri speciale spre a face față amenințării submarinelor germane. Se crede că ei vor trimite mărfurile lor pe uscat, spre a fi încărcate în porturile norvegiene, evitând marea Baltică.

Paris, 27. (Rador). — Ziarele franceze de Marți caracterizează drept neîndemânatecă acțiunea amiralității germane, care în 24 ore a dus la torpilarea a trei vapoare comerciale neutre, care transportau mărfuri spre porturile engleze. „Le Jour” mulțumește Germaniei, că se face cel mai bun auxiliar al Franței și Angliei.

Ninsoarea din Carpați îngreunează înaintarea trupelor rusești

Moscova, 27 (Rador). — Tass transmite comunicatul oficial al marelui mareșal armatei roșii:

La 25 Septembrie, trupele armatei roșii au continuat înaintarea către linia de demarcație, ocupând orașele Suvalki și Gondiondz, atingând linia Suvalki—Gondiondz—Suraj—Yanov (la 30 km. Nord Vest de Brest-Litovsk) — Opalin, Dubenka, ambele de Bug, Podgaic'ki la Nord-Est de Sambor, Uniaticce la Nord-Vest de Drohobici și Koziowa la Sud-Vest de Stryi. Continuă curățirea Rusiei Albe și Ucrainei Occidentale.

Budapesta, 27 (Rador). — Corespon-

dentul agenției Havas anunță din Uzsok, localitate situată la frontiera ungaro-polonă: Zăpada căzută în Carpați a întârziat înaintarea trupelor rusești. Pe teritoriul polon, în întregime abandonat, nu se mai semnalează prezența niciunei trupe germane. După informații sosite la Uzsok, trupele sovietice au ajuns la Turka, localitate situată la 23 km. de frontiera polono-ungară. Sosirea trupelor rusești la frontiera ungară este așteptată pentru Marți dimineață. Trupele rusești vor ocupa astfel toată frontiera polono-ungară, precum și cea slovacă pe o distanță de 25 km.

CRONICA ARADULUI

OȚET FALSIFICAT PUS IN CIRCULAȚIE IN JUDEȚUL ARAD

Arad, 27. — Problema oțetului întrebuințat de gospodinele din localitate și din județ a mai format în dese cazuri un subiect de discuție. Se știe anume că în ocaziunea diferitelor anchete făcute de medicii oficiali pe la prăvăliile din județ, s'a descoperit că există fabricațiuni din acest aliment, care nu corespund indicațiilor date de legile existente și deci formează o abatere gravă la dispozițiunile ministerului de resort. Recent au fost descoperite numeroase asemenea cazuri, dresându-se procese verbale împotriva revânzătorilor, care au fost amendati cu câte 5000 lei, pentru faptul că țaria oțetului pus în vânzare nu este identică cu indicațiunile arătate pe sticle sigilate. Cei amendati au făcut recurs împotriva sentinței ce li s'a aplicat iar tribunalul din localitate ocupându-se de acest caz s'a pronunțat în favoarea comercianților trași la răspundere, care s'au apărat spunând că nu pot răspunde pentru calitatea oțetului ce se vinde în sticle închise și sigilate și a cărui țarie, n'au posibilitatea de a o verifica, răspunderea pentru conținut aparținând fabricii de unde a fost comandat. Astfel rămâne de văzut dacă organele de control vor căuta să tragă la răspundere pe fabricanți și să le aplice pedepsele de rigoare, în cazul când s'ar dovedi complicitatea pe seamă lor în această materie.

UN INALT FUNCȚIONAR ARADAN MUTAT LA BUCUREȘTI

Arad, 27. — Fiind avansat, d. inginer Traian Trimbițion, care a fost până în prezent inspectorul regional industrial din localitate și mutat la București în Ministerul Economiei Naționale, mai mulți prieteni ai d-sale au ținut să-l sărbătorească din acest prilej, printr'o masă intimă, care a avut loc într'una din serile trecute. Duminică seara a stat în mijlocul prietenilor mai intimi, iar luni seara l s'a oferit o masă din partea membrilor clubului „Rotary” al cărui membru a fost. La fel a fost sărbătorit și de către membrii cercurilor industriale din localitate, cari i-au adus omagii pentru felul cum a înțeles să-și facă datoria.

Inaltul funcționar va părăsi Aradul, cu familia d-sale, în cel mai scurt timp, spre a-și lua postul în primire la care a fost avansat și pe care l-a meritat din plin pentru calitățile d-sale aiese.

CANDIDAȚII REUȘIȚI LA EXAMENUL LA BACALAUREAT COMISIA ARAD

Arad, 27. — Până în prezent — Duminică și luni — au reușit la comisia de bacalaureat din Arad următorii candidați: Homescu Gheorghe, Joja Nicolae, Rațiu Eugen, Tereza Mihail, Armulescu C-tin, Balan Dumitru, Buture Eugen, Iacobescu Alexandru, Mondac Ladislau, Motolan Iancu, Mustețea Arsenie, Novac Martin, Petrică Petru, Ciocan Horea, Gârbea Nicolae, Rajka Bela. Examenul continuă.

TRAGICA INTAMPLARE A UNUI FOOTBALIST

Arad, 27. — O grozavă nenorocire s'a întâmplat luni seara pe linia de tramvaiu dintre Arad și Podgorie. Sportmanul Victor Kecskes, în etate de 27 ani, voind să se reîntoarcă din excursia ce a făcut-o podgoria arădană și-a scos bilet pentru tramvaiu electric ce venea la Arad. Cineva din spate îi spusese încă la casa de bilete că a plecat trenul electric. Footballistul printr'o mișcare sprintenă a sărit pe scările tramvaiului, dar acestea fiind umede, din cauza ploii din ațun, au provocat o alunecare, care i-a fost de altfel fatală. Victor Kecskes a alunecat sub roțile trenului electric, care i-a retezit amândouă picioarele de sub genunchi. În stare disperată a fost adus la spital unde i s'au dat primele ajutoare și unde a rămas internat.

Din partea autorităților s'a deschis o anchetă pentru a se stabili răspunderile și a face o fidelă reconstituire a nenorocirii.

ACCIDENT DE CIRCULAȚIE

Arad, 27. — Acum câteva zile s'a petrecut un accident de circulație pe străzile orașului nostru. Iată împrejurările în care a fost observat accidentul: Șoferul Balogh Francisc, domiciliat în strada Consistorului 46, care conducea mașina Nr. 282 Arad, fiind în stare de ebrietate, în dreptul restaurantului „Simplon” din piața Avram Iancu, a lovit camionul măcelarului Kepesch, cărui a-i cauzat străcăciuni. În apropierea accidentului se afla și cetățeanul Kauba Zoltan, din strada Cogălniceanu, 36, care a fost lovit de mașină. Căzând la pământ s'a ales cu lezuni pe corp. A fost imediat trimis la spitalul județan unde i s'au dat primele ajutoare. Starea lui nu prezintă îngrijorări. Șoferul Balogh, a fost imediat înaintat chesturii poliției, care a deschis o anchetă pentru a stabili răspunderile.

FURT DE ALBITURI

Arad, 27. — Chestura poliției din localitate a fost anunțată că în ziua de 25 oct. când văduva Klara Ladislau nu se afla acasă, autori necunoscuți au pătruns în locuință de unde au furat toate albiturile. Pagubele suferite sunt destul de însemnate.

Inscrierea ucenicilor la cursurile profesionale este obligatorie

Timișoara, 27. — Camera de Muncă Timișoara aduce la cunoștința celor în teresați următoarele:

„În conformitate cu dispozițiunile art. 41 din Regulamentul de aplicare a Legii pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, publicat în Monitorul Oficial No. 198 din 26 August 1937, patronul este obligat să înscrie pe ucenic la Cursul profesional și să-i acorde în vederea completării pregătirii și a cunoștințelor teoretice trebuitoare meseriei, timpului necesar urmării acelor cursuri profesionale și să-i procure și rechiziți școlare. Acest timp va fi socotit în numărul orelor de muncă zilnică, pe care ucenicul este obligat să le presteze și anume 8 ore.

Acei care nu se vor conforma acestor dispozițiuni, având în vedere art. 299 pct. 3 din Constituția Regulament vor fi amendati cu 1000 până la 10 000 lei.”

Activitatea Prefecturii jud. Hunedoara

Dispoziții prompte și salutare în interesul județului

Orăștie, 27. — În istoricul județ al Hunedoarei, cu o suprafață de 7095 Klm. cu 418 comune (5 urbane) și cu circa 360.000 locuitori, din cari peste 82% sunt români, deci unul dintre cele mai mari județe din Transilvania și în același timp cel mai bogat în locuri istorice cu vechi așezări daco-romane, a început sub conducerea d-lui colonel C. Bengliu, prefectul județului, o nouă viață administrativă prin stricta aplicare a legilor și dispozițiilor autorităților.

D-sa îndată după preluarea conducerii în subordinea d-sale cu scopul de a asigura un aparat administrativ cât mai priceput, mai cinstit și mai muncitor.

Pentru a putea realiza rezultatul dorit, d-sa ține contact permanent cu șefii diferitelor servicii, luând la față locul în caz de lipsă dispoziții prompte și salutare pentru buna funcționare a aparatului administrativ și înlăturarea piedicilor și a nevoilor locuitorilor și a trebuirilor obștești.

O deosebită grijă acordă d. prefect al Hunedoarei păturii țărănești a căror gospodăria le vizitează interesându-se „de visu” de viața populației cu care stă

325 de autorizații

pentru construcții noi, în ultimele șase luni la Timișoara

Timișoara, 27. — Dintr'o statistică a municipiului noastre reiese că în ultimele șase luni s'au cerut în total 325 de autorizații pentru construcții noi pe raza orașului. Pe luni, pe metri pătrați și după valoarea lor, aceste construcții se exprimă în următoarele cifre:

Martie: 53 autorizații pentru construcții cu un total de 337 încăperi, pe 1898 m² suprafața clădită, în valoare totală de 6.179.190 lei.

Aprilie: 21 autorizații pentru construcții cu un total de 71 încăperi, pe 838 m² suprafața clădită, în valoare totală de 1.406.000 lei.

Mai: 49 autorizații pentru construcții cu un total de 174 încăperi, pe 28 m² suprafața clădită, în valoare totală de 4.500.000 lei.

Iunie: 102 autorizații pentru construcții cu un total de 366 încăperi, pe 4226 m² suprafața clădită, în valoare totală de 10.662.000 lei.

Iulie: 93 autorizații pentru construcții cu un total de 337 încăperi, pe 5708 m² suprafața clădită, în valoare totală de 7.000.000 lei.

August: 107 autorizații pentru construcții cu un total de 299 încăperi, pe 5490 m² suprafața clădită, în valoare totală de 8.490.000 lei.

Comemorarea fostului prim-ministru la Orăștie

Orăștie, 27. — O profundă impresie a produs aici vestea asasinării d-lui Armand Călinescu, toți cetățenii înfierând odiosul atentat. În ziua de Duminică, 24 Septembrie, s'a oficiat în curtea bisericii ortodoxe, un serviciu religios cu predica ocazională a părintelui Vințan, la care a participat un mare număr de cetățeni în frunte cu autoritățile civile și militare, școlile și premilitarii.

După serviciul divin întreaga asistență s'a întrunit la liceul „A. Vlaicu”, unde d. colonel Leonida Popescu, comandant de brigadă, a ținut o cuvântare de adăncă concepție morală și patriotică iar d. profesor Victor Iacob, a vorbit numele societăților și școlilor, îndemnând asistența, ambii vorbitori, la muncă solidară în serviciul patriei și a Tronului, făcând urare M. Sale Regelui Carol II.

Fioroasa crimă din Gătaia

Un muncitor lovește mortal cu o bară de fier pe concubinul fostei sale soții

Timișoara, 27. — În liniștita comună Gătaia, din județul Timiș-Torontal s'a întâmplat o fioroasă crimă, ai cărei făptaș e muncitorul Surdan Petru, de 38 ani, originar din Clopodia, care mai fusese pedepsit nu de mult cu 1 lună închisoare, pentru sustragere de material

le C. F. R. Faptul s'a întâmplat în următoarele împrejurări: Muncitorul Surdan, fusese părăsit acum o lună de soția sa, cu care avea trei copii. Aceasta a trăit de atunci în concubinaj, cu Don Ludovic, tot muncitor.

În ziua de 24 oct., Surdan a venit la locuința soacrei sale, Kalaza Iuliana care împreună cu Don Ludovic, l-au întâmpinat cu cuvintele: ce cauți aici?

Adresându-se concubinului soției care l-a părăsit, Surdan l-a întrebat: acelaș fel: dar tu ce cauți aici?

Și, punând mâna pe o bară de fier lungă de 1 metru jumătate, s'a repezit din curte afară în stradă, unde era soacra și Don Ludovic, rivalul său.

Acesta văzând pericolul a pus mâna pe un par, ca să se apere. Surdan i-a aplicat 2—3 lovituri în cap, alegându-se el cu câteva lovituri de par, doborând și victima la pământ.

Văzându-l jos i-a mai dat o lovitură în cap și a plecat.

Soacra și fiica ei au ridicat trupul plin de sânge și răni al lui Don, ducându-l în casa celei din urmă.

După aceasta au anunțat și pe medicul de circumscripție din localitate, care a dispus transportarea victimei la spitalul de stat din Timișoara, deoarece rănilor erau mortale. În aceeași zi, la orele 19.30, victima a înecat din viață în spital, după câteva ceasuri de chin grozav.

Criminalul a fost prins de șeful de post din Gătaia, care l-a înaintat așezării parchetului local.

Împotriva criminalului s'a lansat mandat de arestare, după rechizițiunea întocmită de d. procuror Popescu și el a fost încarcerat în arestul preventiv al parchetului.

Dr. E. M.

ECONOMICE

S'a constituit comisiunea județeană pentru mobilizarea agricolă

Timișoara, 27. — La Camera de agricultură a județului Timiș-Torontal s'a ținut o ședință cu care prilej s'a constituit comisiunea județeană pentru mobilizarea agricolă și organizarea agriculturii pentru vremuri excepționale.

Această comisiune se compune din d. prefect col. Virgil Popovici; președinte și d-nii: Col. Braica, din partea Legiunii de Jandarmi, senator Pavel Petru președintele Camerei de agricultură, ing. V. Fărășanu directorul Camerei ca delegat al Ministerului Agriculturii și Inap. Horvat din partea Institutului Național al cooperăției, membrii.

S'a luat apoi hotărârea ca să se execute de urgență toate lucrările pregătitoare pentru mobilizarea agricolă așa cum prevede legea și să se constituie comitetele agricole locale. În acest scop, s'a dat delegație din partea Camerei de agricultură către unul agent agricultor din fiecare comună.

Tot în această ședință s'a aprobat textul ordonanței dată de prefectură cu privire la mobilizarea agricolă și organizarea agriculturii pentru vremuri excepționale, ordonanță redactată în spiritul legii respective care va fi afișată în fiecare comună.

Asigurarea bunului meșter al muncitorilor agricole

Rezultatul consfătuirii noului Prim Ministru cu Rezidenții de Ținuturi

Timișoara, 27. — Excelența Sa d. dr. Alexandru Martă, Rezident Regal al ținutului nostru, care a participat la București și la Curtea de Argeș la trista ceremonie a înmormântării mult regretatului fost prim ministru Armand Călinescu, a luat parte și la o consfătuire a Rezidenților Regali de ținuturi cu d. prim ministru general Gh. Argeșanu și cu d. ministru de interne general Gabriel Marinescu.

D. prim ministru general Gh. Argeșanu a ținut să asigure pe șefii de ținuturi că se vor lua măsuri ca nici o muncă agricolă să nu sufere din cauza concentrărilor în curs, și mai ales se vor lua măsuri ca în sămânțele de toamnă să se facă la timp, pe tot cuprinsul țării. Armata va da un concurs nelimitat pentru reușita acestor măsuri.

Cu ocazia consfătuirii dela București, ținuturile au fost autorizate să facă lucrări și în regie proprie. Măsura aceasta, care s'a dovedit necesară mai demult încă, a fost luată în interesul accelerării lucrărilor de tot felul.

D. ministru de interne general Gabriel Marinescu s'a interesat de starea drumurilor din ținuturi. D-sa a putut afla că în general impetruirile și lucrările de poduri, prevăzute în bugete, se fac în mod normal. Un fenomen neobișnuit până acuma, însă, și care cauzează oarecare suferințe lucrărilor de tot felul, este lipsa de participanți la licitațiile pentru darea în antrepriză a acestor lucrări. La Timișoara de exemplu, nu s'a prezentat nimeni la licitația pentru construirea casei de sediu a preturii dela Rada.

Ținutul Timiș, pentru a face totuși ca

această lucrare urgentă să se termine cât de repede, va repeta licitația la 20 Octombrie, fixând pentru ziua aceea licitații și la Timișoara și la Arad.

Multe din licitațiile publice ale județului Caruș au rămas de asemenea fără rezultat, din cauză că nu s'au prezentat ofertanți la ele.

Cum se va soluționa chestiunea muncitorilor dela Rusca-Montană, rămași fără lucru?

Timișoara, 27. — Luni seara a avut loc, la rezidența regală a ținutului nostru, — după cum am arătat în numărul de ieri al „Daciei”, — o consfătuire între d. secretar general dr. Gh. Clușe, d. director ministerial ing. Liviu Faur, șeful regiunii industriale Timișoara, d. inspector general al muncii Gh. Bottez și d. ing. Stan, directorul fabricii de lanțuri din Timișoara, pentru soluționarea cunoscutel chestiunii a muncitorilor dela Rusca-Montană, rămași fără lucru în urma desființării fabricii de unelte agricole de acolo. La consfătuire au mai participat: d. col. Boitan, prefect al județului Severin, d. primpretor al plasei Caransebes, d. notar al comunei Rusca-Montană și delegații celor 120 de muncitori rămași fără lucru.

D. ing. Stan, directorul fabricii de lanțuri din Timișoara, a arătat că fabrica de unelte agricole din Rusca-Montană a lucrat în ultimii ani cu deosebită, pe care trebuia să le acopere mereu fabrica de lanțuri, care ex-

Nouă cărți de meșter, terminate

Următorii meseriași patroni: zidari, cărămizari, cioplitori în piatră, geamgii, olari, sculptori în piatră, astfăltașii, a căror cărți de meșter sunt terminate și se pot ridica dela Camera de Muncă Timișoara: Beșpaletz Carol, Bosoh Ioan, Boșea Gheorghe, Bader Iosif, Bata Francisc, Boran Ioan, Boșea Roman, Benjo Ludovic, Bergauer Mihai, Belmustață Ștefan, Bovanko Ioan, Crăciun Gheorghe, Cimponerlu Roman, Deinger Jacob, Damianovici Ilie, Ernest Matei, Franzen Iosif, Fischer Iosif, Fliegel Nicolae, Gräbeldinger Iosif, Grun Ioan, Gille Francisc, Gere Ștefan, Galasch Robert, Goșban Traian, Henz Nicolae, Hubert Ioan, Jebelian Lazar, Kuzman Petru, Kelter Iosif, Küchel Francisc, Kunczet Ioan, Kreppinger Ioan, Kruch Pavel, Lutz Nicolae, Lehner Ștefan, Lorisz Adam, Miculescu Gheorghe, Martin Petru, Müller Ioan, Mettler Ioan, Mayer Jacob, Martin Iosif, Moldovan Gheorghe, Muraru Pavel, Miklovits Mihai, Nagy Nicolae, Oppermann Ioan, Parisan Ioan, Roth Carol, Rebenstock Nicolae, Seher Petru, Sofran Gheorghe, Schilling Antoniu, Schneider Mihai, Schoor Matei, Schmidt Francisc, Jun. Schiff Enric, Streckfuss Nicolae, Ströhl Matei, Streckfuss Francisc, Szeller Ștefan, Theiszmann Gheorghe, Terevinski Pavel, Vador Francisc, Wiener Petru, Walter Matei, Walter Francisc, Wechselberger Ioan, Weiner Rudolf, Zachari Mihai, Zaharie Andrei.

poata și întreprinderea dela Rusca. Cum o întreprindere nu este obligată să lucreze la infinit cu pierderi, fabrica de lanțuri Timișoara a hotărât lichidarea fabricii de unelte agricole dela Rusca și mutarea instalațiilor și a materialului de acolo la Timișoara.

Muncitorii rămași fără lucru dela Rusca-Montană n'au negat că fabrica de unelte agricole merge rău, dar, pentru a putea să ajungă și ei la un câștig, și pentru a nu fi expuși să-și caute de lucru aiurea, eventual fără șansa de a găsi de lucru, cer ca fabrica de lanțuri Timișoara, care dispune asupra instalațiilor dela Rusca-Montană, să lase acolo o parte din instalațiile vechi, să le închirieze lor, pentruca ei să poată continua lucrul pe bază cooperatistică.

Combătând această cerere, d. ing. Stan a arătat că fabrica de lanțuri Timișoara avea investit la Rusca un capital de circa 20 milioane lei (în care se cuprindea și valoarea instalațiilor); muncitorii organizați pe baza de cooperativă, spunea d-sa, ar putea să micșoreze sensibil acest capital, dar în orice caz, pentru a putea face ceva cu instalațiile vechi ce li s'ar lăsa acolo, ar avea nevoie de un capital de cel puțin 6 milioane lei. Presupunând că ei ar putea găsi acest capital, ceace și puțin probabil, nici atunci problema șomajului dela Rusca nu s'ar soluționa, fiindcă cu acest capital și cu instalațiile primitive ce ar fi lăsate acolo, nu s'ar putea face decât o uzină care să dea de lucru la un număr de muncitori, celalți, până la 120, rămânând și mai departe în șomaj.

Concluzia la care s'a ajuns consfătuirea dela rezidență, este următoarea:

Se admite propunerea fabricii de lanțuri Timișoara de a primi în lucru, aici la Timișoara, un număr de circa 40 de muncitori dela Rusca-Montană. Restul, până la 120, se vor plasa la întreprinderile din regiune: Petroșani, Ferdinand, Hunedoara. Inspectoratul industrial și Inspectoratul muncii au fost sollicitați să depună toate stăruințele pentru plasarea lor. Cei ce nu pot fi plasați nici în felul acesta, vor fi înscrși pe un tabel de primăria comunei Rusca-Montană, cu specificația lor, pentru a putea fi plasați la alte industrii din Timișoara ori din altă parte. Specialitatea muncitorilor înscrși la primărie se va certifica și de fabrica de lanțuri Timișoara, pentruca plasarea lor să fie mai ușoară.

Scurte telegrame externe

Bratislava, 27. (Rador.) — D. N. B.: Parlamentul a adoptat Luni o nouă lege privitoare la cetățenia slovacă. Toți cei cari sunt originari depe teritoriul slovac și locuiesc acolo dela 30 Octombrie 1918, cât și cei cari locuiau înainte de 14 Martie 1939 și cari au obținut cetățenia, funcționarii publici și cei cari sunt recunoscuți cetățeni slovaci, pe baza tratatelor internaționale, intră în prevederile acestei legi.

LONDRA, 27. (Rador.) — Ministerul aerului a publicat aseară a doua listă a morților și răniților. Lista cuprinde trei morți, unul lipsă, despre care se crede că este mort și 20 de răniți. Printre acești 24 de nume, șapte sunt ofițeri.

Oslo, 27. (Rador.) — O delegație nordică a plecat la Londra, pentru a discuta chestiuni de navigație.

HAGA, 27. (Rador.) — Havas: Guvernul olandez a însărcinat pe ministrul său la Berlin, să facă demersul în chestiunea șomajului de Duminică al unui avion german pe deasupra teritoriului olandez.

Riga, 27. (Rador.) — Havas: La frontiera meridională a Letoniei s'a luat încă dela 23 Septembrie contactul între grănicerii letoni și detașamentele sovietice, fiind vorba numai de o luare de contact. Se afirmă că paza frontierei va fi făcută în scurt timp de grănicerii sovietici.

Paris, 27. (Rador.) — COMISIUNEA ADMINISTRATIVĂ A CONFEDERAȚIEI GENERALE A MUNCII, A APROBAT CU O ZDRĂBÎTOARE MAJORITATE, HOTĂRÎREA BURELUI CONFEDERAL, DE A RUPE ORICE RELAȚII CU MEMBRII COMUNISTI DIN ORGANISMELE DE CONDUCERE.

Londra, 27. (Rador.) — Savanții englezi vor colabora, cu titlul consultativ, cu reprezentanții ministerelor aprovizionării și agriculturii, în vederea sporirii produselor alimentare în timpul războiului.

RIGA, 27. (Rador.) — Se anunță din Moscova, că rezervele de petrol ale Uniunii Sovietice se ridică la 3 miliarde de tone, adică la 82 la sută din rezervele întregii lumi.

Londra, 27. (Rador.) — Ministerul de interne a constituit tribunale speciale, cu misiunile de a decide despre soarta germanilor stabiliți în Anglia, putând decide internarea acestora în tabere.

Berlin, 27. (Rador.) — D. N. B.: „Berliner Börsenzeitung” constată: Știrile false anglo-franceze că Reichul ar fi pierdut în Polonia între 400 și 600 avioane și 150.000 de oameni, sunt lipsite de orice temel. Radio Londra vorbea chiar de o mie de avioane germane pierdute.

Panama, 27. (Rador.) — D. N. B.: Membrii misiunii Guatemalei panamericane, confirmă că în urma dorinței exprimate de Guatemala, Anglia s'a declarat de acord să fie gata a negocia cedarea către Guatemala a teritoriului britanic Honduras.

Londra, 27. (Rador.) — REUTER: AGENTIA TELEGRAFICĂ POLONĂ A ANUNȚAT LUNI SEARA, CĂ SE DESMINT OFICIAL ȘTIRILE CARE ARĂTĂ CĂ D. MOSCICKI, PREȘEDINTELE REPUBLICII POLONE AR FI DEMISIONAT, ÎN FAVOAREA LUI PADEREWSKI.

Washington, 27. (Rador.) — Agenția D. N. B. transmite: D. Cordell Hull a declarat ziaristilor că guvernul Statelor Unite examinează încă problema dacă Rusia Sovietică trebuie sau nu considerată ca o națiune belligerantă, față de care trebuie aplicat embargoul relativ la armament.

Los Angeles, 27. (Rador.) — O puternică furtună s'a abătut asupra Californiei. Sunt 43 morți și numeroși răniți. Pagubele trec de un milion dolari.

Mari urcări la navlurile maritime

București, 27 (SIR). — Din Constanța se anunță mari urcări la navlurile maritime. În comparație cu primele zile din Septembrie, navlurile, s'au ridicat cu 400 la sută, în ce privește transporturile pentru Mediterana, și cu 600 la sută pentru transporturile pe Oceanul Atlantic. În ce privește prima de asigurare, aceasta s'a stabilit în ultimele zile, la 3 la sută pentru mărfurile trecute prin Mediterana și 7.5 la sută, pentru mărfurile transportate pe Oceanul Atlantic.

PREȚURI RIDICATE LA BURSA CEREALELOR DIN CONSTANȚA

București, 27 (SIR). — La bursa cerealelor Constanța sunt simțitoare urcări la prețuri, privind atât tranzacțiile cu termen, cât și cele cu predarea imediată. Din informațiile ziarelor rezultă, că prețul cerealelor, va continua să crească date fiind cerințele din ce în ce mai mari ale piețelor străine.

CONTROLUL EXPORTULUI VA FI PUS PE BAZE NOU

București, 27 (SIR). — Odată cu introducerea noului regim al devizelor, se

va pune pe noi baze și controlul exportului. Se vor crea comisiuni speciale asemănătoare comisiei pentru organizarea, îndrumarea și încurajarea exportului de cereale.

PIAȚA DEVIZELOR

București, 27 (SIR). — Piața devizelor negociabile continuă să fie calmă cotând: 30 la sută, Anglia 1450 lei o liră sterilă, 40 la sută, Anglia 1190 lei o liră și 20 la sută, Anglia 1450 lei lira. Compensații lista „b”: orice țară 1460 lei o liră sterilă. Colonii 1350 lei o liră și Anglia 1230 lei o liră.

Verificarea armăsarilor de montă

Zilele acestea, o comisiune din care face parte și d. dr. Tiberiu Cristea, insp. general zootehnic al ținutului, va face o verificare a armăsarilor de montă din județul Timiș-Torontal, care aparțin statului și comunelor. Cei cari vor fi găsiți inapți, vor fi propuși pentru reformă.

SPORT

CUM A FOST?

Etapa a treia a campionatului național a fost, Duminică tristă a echipelor din Capitală. Toate trei au sucombat în fața adversarului, Unirea Tricolor chiar pe teren propriu, la Obor.

Deși Venus nu a putut învinge la Cluj pe Victoria, dar aceasta nu a surprins prea mult pe nimeni, căci clujeni și-au făcut o tradiție din a face zile negre leaderilor de totdeauna. Chinezul de altădată, Ripensia în culmea gloriei și Venus au plecat, la Cluj, în totdeauna cu grija în suflet.

Nu eșecul Venusului este surpriza, ci comportarea excelentă a Victoriei, care renăscută din mizeria grijilor a demonstrat că este un inepuizabil izvor de talente ce ies din comun, voință și energie.

Victoria, ultima reprezentantă, în Divizia A, a echipelor românești din nordul Ardealului nu poate să urmeze calea Crișanei, Universității și Gloriei. Echipa a arătat ce poate, acum e rândul publicului s'o sprijine ca să se poată menține în aceasta situație.

Ripensia a învins într-o deplasare dificilă, de aproape o mie de kilometri de la matcă. Pronosticurile închinău pentru succesul timișorenilor, dar cu cele mai categorice rezerve. Victoria Ripensiei a fost condiționată de o serie de „dacă”.

Dar de aceasta dată Ripensia a știut să muncească! Și a muncit din greu, căci a trebuit să țină piept unei echipe care a deslănțuit torente de ofensiv, alimentate de un elan inepuizabil.

Noroc că becii Ripensiei și-au găsit cadenta, împreună cu ceilalți juniori cari au participat la realizarea victoriei, și astfel au putut produce o satisfacție supporterilor îngrijorați.

Aici trebuie să facem o remarcă referitoare la supporterii, respective la mentalitatea supporterilor din Timișoara. Acestia au mereu pretenția că echipa lor favorită să câștige, oricum dar să câștige. Ori un match nu înseamnă numai o victorie, ci înseamnă cu mult mai mult: înseamnă joc, care este influențat, pe lângă multe altele, și de capriciile sorții. Dacă nu ar fi așa matchurile ar pierde enorm din interes, iar matchurile de campioat n'ar avea nici-o rațiune.

În asemenea împrejurări nu se poate pretinde unei echipe ca să câștige în totdeauna. Mai ales Ripensiei care are o echipă radical remaniată, cu mulți noveci, cari abia au primit botezul matchurilor de campionat, și nu pot produce încă atât ca să satisfacă pe toți supporterii, dintre cei mai pretențioși.

Echipa favorizată de simpatii nu trebuie defăimată când nu câștigă ci din contră trebuie încurajată ca să aibe puterea sufletească de a „putea voi” o îmbunătățire. Mai ales dacă acești jucători sunt în mare parte tineri pe cale, numai să-și însușească toate calitățile necesare.

Este o prostie ca să susțin că ripensistii au fost niște boi că au scăpat victoria după ce au condus cu 4:1. E trist că aceasta afirmație a fost făcută în plin tramvaiu, de un cunoscut ripensist, în situație de a influența, prin autoritatea persoanei sale și pe alții mai puțin nervați.

(Mi-a venit în minte aceasta sentențioasă afirmare, că Duminică seară am dat ochi cu acest domn, și comunicându-i rezultatul dela Galași l-am văzut sărind în sus de bucurie.)

Chiar cel mai mare jucător, fie și cât

de consacrat are perioade de regres, dar niște copilândri, cărora trebuie întâiu să le crească mustața.

Un supporter își arată valoarea în zile negre și nu la banchetul victoriei.

Cealaltă echipă timișoreană și-a învins rivalii, fără a arăta nimic deosebit. Adecă pardon. A fost o noutate jocul mediocru, aproape slab, pe care l-au făcut unui jucători, tocmai aceia cari au partea leului în meritul că CAMT a putut promova în prima divizie.

Egoismul, indolența și gelozia nu au ce căuta într-o echipă care are nevoie de simpatiile publicului.

Oricare ar fi scorul cu care a fost realizată victoria, publicul vrea să vadă football în toată accepțiunea cuvântului. Aceasta pretenție e pe deplin justificată fiind vorba de o echipă din prima divizie.

UDR are un sistem bine definit, care se evidențiază prin voință și elan.

Datorită acestor calități a reușit să realizeze o performanță excelentă asupra unui team compus din nume mari.

Lipsa de respect față de anumite vedete este un succes aproape realizat, lucru pe care l-a demonstrat UDR pentru a nu știm câte oară, impunând respect din partea adversarilor.

Buna dispoziție care domnește la reșițeni îi predestină la o situație bună în clasament, mai ales că majoritatea echipelor suferă de mania comodității — cum afirmă unii — adecă de lipsă de condiție fizică — cum o spunem noi, mai sinceri.

În Cupa României s'a remarcat o lipsă de interes manifestată printr-o combativitate foarte reținută.

Unele echipe au forțat pur și simplu, altele, s'a văzut, au jucat doar din obligație. Aceasta se referă în special la echipele din Divizia B, dintre cari unele au fost eliminate fără a încerca să învingă.

În campionatul districtual se remarcă că CFR, această harnică grupare a suferit mai multe eșecuri, fiind înfrântă de echipe, cari nu de mult nici nu au contat în fața feroviarilor.

E un regres trecător sau o altă deficiență roade aceasta echipă cu reale calități?

Vrem o altă comportare, cât de curând!

MICA PUBLICITATE

Folosii mica publicitate a ziarului „D A C I A”

Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

De închiriat apartament, 5 camere, baie, etc. Str. Moșilor 6, lângă biserica românească din Iosefin.

Camera mobilată, cu baie, în centru orașului, de închiriat. L. Str. Eugen de Savoya 7, apartament 18 sau telefon 28-16.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea au le cumpăr, dar în urma unei cărți poștale sau aviz telefonice (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II., Piața Traian 2, etaj I. 2.

Uzinele Zeppelin dela Friedrichshafen au fost bombardate

Berna, 27 (Rador). — Havas: Informații culese din sursă bună privată de pe teritoriul frontierei elvețiene, confirmă că trei atacuri aeriene au fost îndreptate ieri seara contra uzinelor Zeppelin dela Friedrichshafen. Dela Schaffhausen s'au auzit zgomotele a numeroase avioane, care s'au urcat înălțime pe deasupra teritoriului german.

La Arbon, oraș elvețian pe deasupra teritoriului german. La Arbon, oraș elvețian pe lacul Constanța, atacurile aeriene au putut fi urmărite exact.

Depe malul elvețian s'au auzit perfect exploziile bombelor și riposta tunurilor germane de apărare contra avioanelor.

Comunicate franceze

asupra situației de pe frontul german

Paris, 27 (Rador). — Comunicatul oficial francez din seara de 25 Septembrie: Activitatea elementelor noastre înaintate de infanterie la Est de Saar. Puternică activitate a artileriei inamice în aceiași regiune.

În cursul luptelor aeriene date pe frontul nostru în ziua de 14 Septembrie, patrulile noastre de vânătoare s'au ciocnit în două rânduri cu forțele aeriene inamice, care erau superioare în număr. Mai multe avioane de vânătoare inamice au fost doborâte, două din ele căzând pe teritoriul nostru.

NU 8 CI 2 AVIOANE FRANCEZE AU FOST DOBORATE

Paris, 27 (Rador). — Havas afirmă,

că numărul avioanelor franceze doborâte de germani în ziua de 14 Septembrie n'a fost de opt, cum anunță un comunicat german, ci de două. Piloții unora din aceste avioane s'au putut salva cu parașuta și întoarce la formațiunea Aviatorii a două avioane germane căzute pe teritoriul francez au fost luați prizonieri.

LUPTE AERIENE

Paris, 27 (Rador). — Iată textul comunicatului oficial francez din dimineața de 26 Septembrie: Activitatea artileriei dușmane persistă la Sud-Est de Zweibrücken. În cursul zilei de 25 Septembrie mai multe lupte au opus avioanele noastre de vânătoare, aviației germane.

În legătură cu înscrierea ucenicilor la cursurile profesionale

Timișoara, 27. — Publicăm în altă parte a ziarului un comunicat al Camerei de muncă din Timișoara referitor la obligativitatea înscrierii ucenicilor la cursurile profesionale, obligativitate în care — precizăm — sunt cuprinse și toate ucenicele fără nici o excepție.

Se petrec însă lucruri de neiertat în legătură cu înscrierea ucenicilor la cursurile profesionale. Anume: până în prezent, la cursurile de stat, deci la cele românești, până în prezent nu s'au înscris de cât 45 fete pentru toate 3 clasele, din totalul de peste 1000 câte sunt la Timișoara. Anul trecut, cursurile au funcționat cu 400 eleve.

Cazul are însă un aspect și mai grav.

Suntem informați că un foarte mare număr de patroni și-au înscris ucenici chiar și pe cele de origine română, la cursurile confesionale, deci de altă limbă.

Vinovația acestor patroni este foarte mare, ca să nu cerem o anchetă amănunțită cu privire la aceste înscrieri. Și aceasta din două motive. Întâi fiindcă nu putem tolera ca ucenicele de origine română să fie școlarizate în altă limbă decât în cea maternă. În al doilea rând pentru că cu un număr de numai 45-50 de eleve, cursurile românești nu s'ar putea deschide.

Așteptăm ancheta cerută și o decizie tică punere la punct a lucrurilor.

Măsuri pentru prevenirea incendiilor

Timișoara, 27. — Primăria municipiului nostru a dat ordonanță cu privire la măsurile de protecție pentru prevenirea incendiilor, prin care dispune:

Golirea completă de orice materiale a podurilor dela clădiri.

Văruirea părților de lemne a podurilor cu un strat gros de var.

Compartimentarea podurilor mai mult de 10 metri lungime, printr'un zid de combustibil.

Verificarea tuturor instalațiilor de iluminat electric și gaz aerian.

Se vor controla în special, siguranțele luminii electrice.

Se va așterne în pod un strat de 5-6 cm. nisip, pentru a se micșora efectul bombelor incendiare.

Introducerea în pod a câtorva lăzi cu nisip, cu scopul de a fi aruncate asupra bombelor și a locului incendiat.

Cu apă este interzis a se stropi bombelor incendiare.

În tot timpul bombardamentului va întrerupe imediat curentul electric și gazul aerian, chiar dela tabloul principal al clădirii.

Fiecare instituție, sau locuință particulară, va destina personalul încredințat cu combaterea incendiilor, persoane care va fi dotat cu următoarele materiale: Măști, lopeti, scări, topoare etc. este obligat, împreună cu oricine va descoperi un incendiu, să anunțe polițierii, sau gardienii publici.

Se va așeza pe poarta casei, pe lângă numerele de telefon a postarilor de poliție din cartierul respectiv și autoturismele din imediată vecinătate.

Rezervoarele cu lichide inflamabile (păcură, motorină, benzină etc.) se vor îngropa în pământ.

INFORMAȚIUNI

Calendar

MIERCURI, 27 SEPTEMBRIE

Ortodox: Sf. Martir Calistrat (280).
Catoice: Sfinți Cosma și Damian (290).
Farmacii de serviciu: Circ. I.: Weiss, Str. Merce, colț Piața Unirii; circ. II.: Dr. Kovacs, Str. Dacilor 10; circ. III.: Sarga, Str. Ciprian Porumbescu 1; circ. IV.: Craciun, Piața Drăgălina 4.
Serviciu permanent: Mehala: Chlorenanu, Fratelia: Panajoth.

Spectacole

Programul Cinematografelor:

Capitol: „Fracul verde”, cu Elvira Popescu și Jules Berry.

Scala: „Dragostea lui Schubert”.

Corso (fost Rivoli): „Fetița marinarii”.

Apollo: „Copiii părași”.

Istoricul zilei

— In 28 Septembrie 1629 Ștefan Bethlen

— In 28 Septembrie 1732 Ioan Inocențiu

— In 28 Septembrie 1830, chirionomul

— In 28 Septembrie 1848 a fost ucis de

— In 28 Septembrie 1876 moare C. Negri,

— In 28 Septembrie 1887 s'a deschis

— Pentru un articol publicat in „Tara

— In 28 Septembrie 1914, Făuritorul

P. C. MILOȘ

— **DELA REZIDENȚA.** Excelența Sa d. dr. Alexandru Marta, rezident regal al ținutului Timiș, s'a înținat Marți dimineața de la București, unde a participat la funeraliile organizate de guvern defunctului fost președinte de consiliu Armand Călinescu.

— Jefuit în tren. Locuitorul Sino Andrei, din Odorhei, reclamă că între Jiu și Arad, un necunoscut i-a furat suma de 4500 lei și mai multe acte, pe când se găsea în tren. Cazul se cercetează.

— A furat o pompă de 200.000 lei valoarea. Individul Moise Rein din Banloc a fost prins că a furat piesele unei pompe a Sindicatului Timiș-Bega, făcând-o să funcționeze, fără considerare la travele consecințe pe cari le putea avea instruirea pompei asupra întregii comunități. Eri urma să judece Tribunalul Timiș-Torontal Secția II acest furt, Sindical fiind parte civilă cu 200.000 lei. În lipsa părților și a martorilor, comitatul, procesul a fost amânat.

— Cadavrul unui soldat pescuit. Eri ară la orele 8, în apropiere de Stranul din cartierul Iosefin, a fost pescuit cadavrul soldatului Alexandru Balas, care năște muncitorii de la portul Beș. Din ordinul autorităților, cadavrul a fost ransportat la morga spitalului Militar. Cauzele cari l-au îndemnat pe fericitul soldat să recurgă la funestul st. n'au putut încă să stabilească. Cazul se cercetează.

— Admiterea elevelor în școala de economie casnică din comuna Folt, jud. Hunedoara. Aceasta școală, situată pe malul drept al Mureșului, sub poalele Munților Apuseni, la depărtare de 2 km. de halta Pricaz și 5 km. de Orăștie, a dat de aproape două decenii o mulțime de absolvente bine pregătite pentru viața familiară casnică, mulțumită conducerii ei, pentru ce a fost apreciată an de an de autorități și populația județului. Durata 3 ani cursuri teoretice și 1 practică în țesătorie, bucătărie sau croitorie. Examenul de admitere în cl. I. se ține în 25 Sept. și se primesc absolvente a 4 sau 5 clase primare, având 12 ani. Absolventele a 6 clase primare, sau a unei secundare, sunt primite în cl. II., iar cele cu 7 clase primare sau 2 secundare, în cl. III. Cursurile încep la 1 Oct.

— Știri medicale. Dr. Orlik Iosif, dermatolog și venerolog s'a reîntors și reînținând consultațiile primește bolnavi de piele și venerice; cosmetica medicală, epilatorie și tratamentul fetei, de la orele 11—1 și de la 5—8 n. m. Cătața, Piața Libertății 2 (Clădirea Băncii Italiano-Române).

— Starea civilă. Născuți: Endochia Moasa (încetat din viață după o zi), Edita Cotărlă, Elisabeta Mettler, Magdalena Petran, Maria Dașcu, Ghizela Rumber și Elena Băd. Morti: Ioan Drach, croitor 48 ani; Milan Roșu, zidar 53 ani; Ecaterina Kozar, 51 ani; Ecaterina Făra 60 ani; Teodor Bluges, pensionar 79 ani; Elisabeta Tremoneanu 79 ani; Adolf Singer cantor 72 ani; Ludovic Don 89 ani; Alexandru Balaj 26 ani, Iuliana Gvenc 63 ani. Ludovic Șpanos (detinut) 53 ani; Iosif Hiel 80 ani. Elisabeta Hirsch 57 ani și Carol Mannheim 40 ani.

Generalul bulgar Boiceff a plecat la Moscova

Sofia, 27 (Rador). — GENERALUL BOICEFF A PLECAT AZI CU AVIONUL LA MOSCOVA, ÎNSOȚIT DE 4 OFITERI BULGARI DIN ARMATA AERULUI.

GENERALUL VA INCEPE NEGOCIERI PENTRU INAUGURAREA UNEI LINII AERIENE ÎNTRE BULGARIA ȘI UNIUNEA SOVIETICĂ.

Milan Hodza fost primministru al Cehoslovaciei a sosit la Paris

Paris, 27 (Rador). — Agenția Stefani anunță că Milan Hodza, fost președinte de consiliu al Cehoslovaciei a sosit la Paris.

Rezultatele la examenul de bacalaureat din Timișoara

Timișoara, 27. — Comisia 29 Timișoara, examinează zilnic cam 15 elevi.

Marți 26 l. c. au fost examinați în continuare candidații de la Școala militară din Timișoara cari au reușit toți, spre cinstea lor personală și a Școlii care i-a pregătit.

Au reușit: Hordună W., Lupescu M., Popescu Alex., Rota St., Scărlătescu A., Stoicescu Ctin, Stănescu V., Teodorescu V., Tomescu O. și Tudora M.

Tot Marți 26 l. c. a început examinarea candidaților de la liceul „Carmen Sylva” din Timișoara. Până la încheierea ziarului, aflăm că au reușit: Birescu Georgeta, Darvas Angela, Fara Livia, Goții Lucia, Jumanca Florica. Seria, continuă astăzi.

Din eroare, n'au fost trecuți printre candidații de la Lugoj, cari au reușit la bacalaureat, d-nii Novăcescu și Orăvițan.

Ridicarea unui monument în memoria marelui român Armand Călinescu

Ce s'a hotărât în Consiliul de miniștri de ieri

București, 27 (SIR.) — Sub președinția d-lui gen. Argeșeanu, prim ministru s'a ținut ieri un consiliu de miniștri, la care au participat toți membrii guvernului. La propunerea d-lui Președinte al Consiliu gen. Argeșeanu, consiliul a aprobat ridicarea unui monument marelui român Armand Călinescu, răpus mișelește la datorie. Ministerul Cultelor și Artelor a fost însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor luate. S'a mai hotărât, înființarea unui serviciu central, pentru asistența internaționali polonezi, în cadrul strict al neutralității.

Comunicat german

despre situația de pe cele două fronturi

Berlin, 27 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite:

Comandantul suprem al armatei germane dă publicității următorului comunicat:

In Est se continuă înaintarea către linia de demarcație.

Numai la răsărit de San, în partea inferioară au avut loc ciocniri cu detașamente inamice răslețe. Numărul prizonierilor poloni se ridică la 2000.

Deoarece eforturile întreprinse nu au reușit să convină Comandantul polon de inutilitatea și cruzimea rezistenței, operațiunile contra orașului au început

acum.

In cursul unei îndrăznețe acțiuni, trupele germane au ocupat fortul Nokotovski și apoi o parte din cartierul Nokotov.

Pe frontul de Vest redusă activitatea de artilerie și câteva mici acțiuni ale detașamentelor de recunoaștere.

S'a stabilit precis că avioanele franceze au sburat deasupra teritoriului belgian.

In cursul luptelor aeriene au fost doborâte 5 avioane franceze și 2 baloane captivate. In timp ce un alt avion francez a fost doborât de artileria antiaeriană.

Propunerile de pace ale d-ni Mussolini comentate de presa germană

Problema polonă a fost numai pretextul deslănțuirii războiului împotriva Germaniei

Berlin, 27 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite: Deutsche Diplomatische und Politische Korrespondent scrie, că declarațiile făcute de d. Mussolini n'au fost aprobate de puterile occidentale, cari totuși au făcut o serie de mărturisiri lipsite de siguranță și șovălală.

Franța, printr'un comentariu oficial a apreciat eforturile d-ni Mussolini, înainte de declarația de război, constatând totuși cu resemnare, că agresiunea germană contra Poloniei a schimbat în mod complet situația europeană. Cercurile oficiale din Londra au ținut deosemeni să declare, că guvernul britanic știe să aprecieze atitudinea d-lui Mussolini, la fel ca guvernul din Paris. Se constată, că eforturile d-lui Mussolini de a menține pacea sunt bine apreciate atât timp cât este vorba de eforturile sale din epoca anterioară izbucnirii războiului.

Ziarul sustine, că problema polonă nu este adevărata cauză a războiului, ci numai pretextul deslănțuirii războiului

contra Germaniei. Polonia n'a servit decât ca un instrument pentru punerea în mișcare a mașinii războiului. Trebuie să nu se uite mandatul a b dat Poloniei. Prin garanție, Anglia și Franța au fost acelea care au făcut totul pentru a provoca conflicte între micile state și Germania, făcând ca aceste state să creadă că sunt amenințate de Germania, servindu-se apoi de ele ca vasele.

Declarația engleză conchide, că scopul politicii engleze este neschimbat și că va fi realizat cu o voință inflexibilă. Statele cari au șanse de a sta departe de conflictul actual, vor face bine să-și dea seama în fiecare clipă de aceasta intenție a Angliei. Ea caută să prezinte ca fiind amenințate unele state mici cari i se par apte să-i servească drept baze de operații, pentru a putea apoi să intervină ca protectoare. Nimeni nu va putea să pretindă ca această asistență britanică în orice continent, a făcut fericirea celor protejați.

O invazie franceză în Elveția este cu totul exclusă

Geneva, 27 (Rador). — Agenția Reuter comunică:

UN CALM DESAVARȘIT E ÎN TOATA ELVEȚIA, FAȚĂ DE SITUAȚIA ACTUALĂ. TOTUȘI, SE IAU MĂSURI SPRE A SE FACE FAȚĂ ORCĂREI EVENTUALITĂȚI. NU EXISTĂ PROPRIU ZIS TEAMA CĂ S'AR PUTEA PRODUCERE VREUN ATAC ÎMPOTRIVA NEUTRALITĂȚII ELVEȚIEI, CARE A FOST RESPECTATA ATĂTA VREME. O INVAZIE FRANCEZĂ ESTE CU TOTUL EXCLUSĂ,

IAR UN ATAC GERMAN ESTE CONSIDERAT CA FOARTE IMPROBABIL. EXPERTII STĂRUIE ASUPRA FAPTULUI CĂ REGIUNEA DINTRE PADUREA NEAGRĂ ȘI LACUL CONSTANȚA APARE CU TOTUL NEFAVORABILĂ PENTRU O OFENSIVĂ A UNOR ARMATE NUMEROASE.

DE ALTFEL AU FOST LUATE TOATE MASURILE SPRE A ÎNTĂRI FRONTIERELE ELVEȚIENE. SISTEMUL DE FORTIFICAȚII A FOST ÎNTĂRIT.

ULTIMA ORA

Ofensiva franceză devine tot mai amenințătoare Germania imediat după ocuparea Varșoviei va trimite trupele pe frontul de Vest

Londra, 27 (Rador). — Comentând bombardarea neîntreruptă a Varșoviei, cercurile militare britanice se întreabă pentru care motiv Germania manifestă o asemenea grabă de a cuceri un oraș care și așa apare inevitabil condamnat.

Agentia Reuter crede a ști că explicația trebuie căutată în dorința Germaniei de a-și retrage cât mai curând forțele din Polonia, spre a le trimite în Apus. Din același izvor se anunță că francezii au deslănțuit un puternic bombardament de artilerie dela Lauterburg și până la frontiera elvețiană. În toată această parte a frontierei, liniile Siegfried și Maginot nu sunt despărțite decât de apele Rinului, care constituie ele înșile o barieră naturală.

Se crede că această acțiune a francezilor ar urmări să oblige pe germani să-și întărească trupele în această regiune, ușurând astfel presiunea lor în partea Nordică a frontului.

Reichstagul

va fi din nou convocat

Führerul va preciza în fața deputaților condițiile sale de pace

Londra, 27 (Rador). — „News Chronicle” anunță din Copenhaga, că Führerul ar avea intenția să convoace zilele acestea Reichstagul, spre a preciza într-un discurs condițiile sale de pace. Ziarul adaugă că în cazul când propunerile cancelarului german nu ar fi primite, el ar începe o acțiune militară masivă. Se crede că Führerul va oferi desarmarea, dar va cere satisfacerea revendicărilor sale coloniale. În același timp, ar anunța că ocuparea Poloniei de către trupele germane și ruse va continua.

Tactica franceză împotriva liniei Siegfried

Acțiunile se desfășoară din ambele părți cu extremă prudență

PARIS, 27. (Rador). — Redactorul militar al agenției „Havas”, după ce aruncă o privire de ansamblu asupra operațiilor desfășurate în ultimul timp pe frontul de Vest, continuă astfel:

Activitatea trupelor continuă, dar ea nu și-a schimbat caracterul de până acum. Se fac numai dușuri de artilerie și se dau lupte locale fără a se pune în acțiune nici de o parte nici de cealaltă efective mai mari decât ale unui batalion. Trebuie să subliniem cu cea mai mare insistență, că nici chiar în faza înaintării avangărilor franceze peste frontieră și nici în perioada contra atacurilor germane provocate de înaintarea trupelor franceze, n-au fost atacuri masive dintr-o parte sau alta, și cu atât mai puțin lupte în apropiere. Cât despre atacurile la baionetă ce se pretinde că ar fi fost date de trupele franceze, ele nu sunt nimic altceva decât fructul imaginației.

Încă dela sfârșitul războiului trecut, evoluția tacticilor este caracterizată din ce în ce mai mult prin întrebuintarea masivă a armelor automate și prin înfățișarea balonetei care era odinioară arma clasică a infanteriei. Astăzi, arma albă nu mai reprezintă decât un anacronism sau o nevoie de paradă. Arma de luptă prin excelență a infanteriei moderne este arma automată: mitraliera grea sau ușoară, iar pentru trupele franceze, mai cu seamă pușca mitralieră. Pentru același motiv al desvoltării armelor automate, trupele germane au re-

nunțat și ele la atacurile masive.

În caz de atac toate armatele din lume se desfășoară în grupe mici de luptă. Câțiva oameni în jurul unei arme automate egalate în adâncime. În consecință, n'a putut să fie vorba pe frontul francez de atacuri masive. Tot așa întrebuintarea carelor de asalt în cursul operațiilor la sud de Sarre, sau din altă parte, n'a prezentat

niciodată un caracter masiv. Câteva care au fost puse în linie, dar niciodată n'au fost întrebuintate decât în strânsă legătură cu infanteria.

Toate operațiunile actuale de pe frontul Occidental se desfășoară din ambele părți cu o extremă prudență după datele cele mai moderne ale tacticii și cu grija de a se evita cât mai mult posibil pierderea de oameni.

Funerariile generalului german von Fritsch

Berlin, 27 (Rador). — Rămășițele pământesti ale generalului von Fritsch au fost aduse ieri la Berlin și așezate în sicriu, la ministerul de război.

Berlin, 27 (Rador). — Funerariile naționale ale generalului von Fritsch, au avut loc Marți, în fața monumentului de onoare depe Unter den Linden.

Generalul Brauchitsch, șeful suprem al armatei a ținut cu ocazia aceasta un discurs.

Berlin, 27 (Rador). — D. N. R.: În fața monumentului morților din război de pe Unter den Linden s'a desfășurat azi funerariile generalului von Fritsch. Un detașament din infanterie, artilerie și cavalerie au dat onorurile. Mareșalul Göring, reprezentând pe Führer a

depus pe sicriu o coroană de lauri. Generalul von Brauchitsch, comandantul suprem al armatei a ținut o cuvântare elogiind pe defunct. Cortegiul s'a îndreptat apoi spre cimitrul invalizilor, unde s'a făcut inhumarea.

20.000 refugiați poloni se alină în Ungaria

Budapesta, 27 (Rador). — Agenția telegrafică ungară transmite: Duminecă, năvală refugiaților poloni era în scădere, iar Luni se poate spune că a încetat. Totalul refugiaților poloni atinge 20.000. Trupele sovietice n'au luat încă contact cu posturile de frontieră ungare, ci s'au oprit cam la 10—15 km. de frontieră.

Discursul dlui Chamberlain rostit în Camera Comunelor examinează situația politică europeană

Londra, 27 (Rador). — D. Chamberlain, luând cuvântul în Camera spre a face declarația săptămânală asupra situației a spus între altele:

În primul rând trebuie să supun Camerei rezultatul celei de a doua ședință a consiliului suprem de război, ținută la 22 Septembrie, de data aceasta în Anglia. Consiliul a ținut două ședințe și sunt fericit să informez Camera, că ne-am găsit într'un deplin acord, asupra procedurii pe care trebuie s'o urmăm spre a coordona și desăvârși acordurile dintre cele două guverne, cu privire la furniturile de muniții.

Dela ultima mea declarație, au devenit mai clare efectele acțiunii guvernului sovietic în Polonia. Forțele sovietice înaintază pretutindeni rapid, iar la 23 Septembrie s'a publicat un comunicat comun germano-sovietic, despre stabilirea unei linii de demarcație între cele două armate. Această linie duce forțele sovietice până la suburbiile Varșoviei și așează sub controlul sovietic cea mai mare parte a Galiției și zăcămintele poloneze de țiței. Recentele comunicate ale armatei roșii nu arată că trupele sovietice ar fi ocupat până acum întregul teritoriu care le-a fost cedat și care reprezintă mai mult decât jumătate din totalul suprafeții republicii sovietice.

În aceste împrejurări, armatele poloneze atacate din toate părțile nu și-au

putut menține pozițiile. Poporul polonez nu a renunțat totuși la luptă și întrucât lume este adânc mișcată de splendoarea eroism al apărătorilor Varșoviei și pe insulei Helă, care continuă să lupte în privirea forțelor germane care le înconjoară și în ciuda bombardamentului încetat la care sunt supuși.

În declarația mea din 20 Septembrie am arătat pe scurt problemele în discuție care se află guvernul român, din cauza trecerii pe teritoriul român a trupelor poloneze, precum și refugiații răzuiți. Guvernul Majestății Sale urmărește cu simpatie eforturile făcute de guvernul român, spre a face față acestor probleme.

Când am aflat de mișlească asasinării a lui Armand Călinescu, ministrul Marelui Britanii la București a primit imediat instrucțiuni să transmită guvernului român expresiunea noastră resimțită de guvernul M. Sale și de guvernul britanic, față de acest asasinat precum și condoleanțele sincere pentru marea pierdere suferită de România.

Pe frontul de Vest francezii au continuat să progreseze în anumite locuri și și au reușit să reziste tuturor acțiunilor sporite ale germanilor, menținând intacte toate câștigurile. În văzduh acțiunea de recunoaștere și de patrulare continuă, în strânsă cooperare cu flote.

D. Chamberlain a vorbit apoi de pregătirile ce le fac guvernele Dominionelor.

Dna Călinescu multumește pen'ru condoleanțe

Doamna Armand Călinescu și fiul său Barbu Călinescu mulțumesc pentru această cale celor cari au împărtășit aceste triste împrejurări, dăruirea lor.

100.000 fete germane

au fost recrutate pentru serviciul muncii

Berlin, 27 (Rador). — DOUA CATEGORII DE FETE, ÎN TOTAL 100.000 DE RECRUTE, AU FOST RECRUTATE ÎN ULTIMELE ZILE PENTRU SERVICIUL MUNCII OBLIGATORII FEMENINE, S'AU CONSTRUIT TABERE PENTRU 60.000 DE FETE. ÎN ACESTE TABERE FETELE CARE AJUTĂ PE SATENȚE LA MUNCĂ ÎN PRIMA O ÎNSTRUCȚIE PRACTICĂ ȚĂRĂNEASCĂ ȘI GOSPODĂRĂREASCĂ.

D. Hitler mulțumeste Slovaciei

Bratislava, 27 (Rador). — D. N. R.: Hitler a telegrafiat următoarele prietenului său ministru Tiso: cu prilejul terminării campaniei din Polonia, mulțumesc pentru ajutorul și almatei slovace pentru acțiunea hotărâtă și pentru frăția lor în arme. Să fiți convins, că poporul și guvernul german apreciază cum trebuie această atitudine, căreia îi vor răspunde de totdeauna.